

Maa- ja metsätalousvaliokunta 24.2.2026

U 3/2026 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten ja direktiivien muuttamiseksi elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuusvaatimusten yksinkertaistamiseksi ja vahvistamiseksi (Omnibus X -ehdotukset)

Yritysten ja viranomaisten hallinnollisen taakan keventämiseksi komissio julkaisi 16.12.2025 ehdotuksen Omnibus X -yksinkertaistamispaketiksi, joka koskee elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuutta. Ehdotukseen sisältyy kolme säädösehdotusta:

- Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 1829/2003, (EY) N:o 1831/2003, (EY) N:o 852/2004, (EY) N:o 853/2004, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1099/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 528/2012, (EU) 2017/625 muuttamisesta elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuusvaatimusten yksinkertaistamiseksi ja vahvistamiseksi (COM(2025) 1030 final)
- Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi neuvoston direktiivin 98/58/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY muuttamiseksi elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuusvaatimusten yksinkertaistamiseksi ja vahvistamiseksi sekä neuvoston direktiivien 82/711/ETY ja 85/572/ETY kumoamiseksi (COM(2025) 1021 final)
- Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 528/2012 muuttamiseksi (COM(2025) 1020 final). Tästä ehdotuksesta on laadittu erillinen U-kirjelmä (U 6/2026 vp).

Ympäristöministeriö vastaa biosideja koskevista säädöksistä ja osallistuu kasvisuojeluaineita koskeviin prosesseihin kasvisuojeluaineiden ympäristövaikutusten ja kestävän käytön osalta.

Biosidiasetus (EU) N:o 528/2012

Komissio ehdottaa, että biosidiasetuksen mukainen biosiditehoaineiden hyväksyminen olisi jatkossa pääosin voimassa toistaiseksi. Jo hyväksytyjen tehoaineiden hyväksynnät muutettaisiin myös toistaiseksi voimassa oleviksi.

Mikäli kyseessä olisi tehoaine, joka hyväksytään ensimmäistä kertaa, poikkeuksena olisivat tehoaineet, jotka täyttävät biosidiasetuksen mukaiset hyväksymättä jättämisen kriteerit (Art 5(1) tai jotka ovat ns. korvattavia tehoaineita (Art 10). Nämä tehoaineet hyväksyttäisiin enintään viideksi tai seitsemäksi vuodeksi. Riskinarvioinnin perustella myös muille tehoaineille voitaisiin tarvittaessa antaa määräaikainen hyväksyminen. Lisäksi komissiolle annettaisiin mahdollisuus valita tiettyjä tehoaineita uudelleentarkasteluun. Valintaperusteisiin voisivat kuulua muiden muassa uudet tai päivitetty tietovaatimukset tai arviointiohjeet, viitteet uusista terveys- tai ympäristöriskeistä, uusi tieteellinen tai tekninen tieto sekä saatavilla olevat seurantatiedot. Valinnassa voitaisiin ottaa huomioon myös jäsenvaltioiden pyynnöt uudelleenarvioinnista.

Jo hyväksytyjen tehoaineiden osalta poikkeukset toistaiseksi voimassa olevasta hyväksymisestä koskisivat 5 tai 10 artiklan tarkoittamia tehoaineita vastaavasti kuin nykyisin. Lisäksi ne koskisivat tehoaineita, joiden

uudelleentarkastelu on jo alkanut sekä tehoaineita, joiden uudelleenhyväksymishakemusta ei ole jätetty määräajassa.

Ehdotuksen perusteet: Biosidiasetuksen mukaisesti on menossa vuonna 2000 käynnistetty ns. vanhojen tehoaineiden arviointiohjelma, jonka piti valmistua 2010. Arviointiohjelmaa on jatkettu jo kolmesti ja nykyinen määräaika sen päättymiselle on 31.12.2030. Komission ehdotuksen syynä on vanhojen tehoaineiden arviointiohjelman viivästyminen. Jotta kaikki tehoaineet saataisiin arvioitua ennen 31.12.2030 määräaika ja viranomaisten voimavaroja vapautettua myös biosidivalmisteiden hyväksymismenettelyihin, komissio ehdottaa, että tehoaineiden hyväksyminen olisi pääsääntöisesti voimassa toistaiseksi. Nykyisin tehoaineiden hyväksyminen on voimassa enintään kymmen vuotta ja haitallisimmiksi tunnistetuilla tehoaineilla enintään viisi tai seitsemän vuotta. Tämä on käytännössä tarkoittanut, että jäsenmaiden toimivaltaisten viranomaisten ja Euroopan kemikaaliviraston (ECHA) biosidiyksikön voimavaroja käytetään tehoaineiden uudelleenarviointiin, vaikka osasta tehoaineita ei vielä ensimmäinenkään arviointi ole valmis.

Vaikutukset yrityksiin: EU-tasolla yrityksille arvioidaan vuosittain aiheutuvan 71,5 miljoonan euron säästöt, mikäli tehoaineiden hyväksyminen olisi voimassa toistaiseksi tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta. Hyöty olisi erityisen merkittävä pienille ja keskisuurille yrityksille. Säästö syntyisi hallinnollisten prosessien kevenemisestä, viranomaisten perimien maksujen ja konsulttipalkkioiden vähenemisestä sekä vähentyvästä tarpeesta teettää uusia tutkimuksia.

Yksittäiselle yritykselle koituva säästö olisi merkittävä. Komission arvion mukaan tehoaineen uudelleenhyväksymisestä aiheutuu kustannuksia kokonaisuudessaan 4,6 – 7,7 miljoonaa euroa. Kokonaissummasta suurin osa aiheutuu tarvittavien tutkimusten teettämisestä. Lisäksi jäsenmaiden arvioinnista vastaavat viranomaiset ja ECHA perivät maksuja hyväksymisprosesseista. Biosidivalmisteiden luvanhakijoille voi syntyä kustannussäästöjä, mikäli tehoaineiden hyväksymisenhakijat siirtävät omia kustannussäästöjään biosidivalmisteiden luvanhakijoilta tietojen käyttöoikeudesta perittäviin maksuihin. Näitä kustannussäästöjä ei voida arvioida, koska yritysten väliset sopimukset eivät ole viranomaisten tiedossa. Suomessa on vain yksittäisiä yrityksiä, jotka hakevat hyväksymistä biosiditehoaineille. Ehdotettujen muutosten merkitys hallinnolliseen taakkaan tai kustannuksiin olisi kokonaisuudessaan vähäinen, mutta kyseisille yrityksille merkittävä.

Vaikutukset viranomaisiin: Mikäli tehoaineiden uudelleenhyväksymiseen käytettävää työmäärää saataisiin vähennettyä, kansallisten ja EU-viranomaisten sekä komission voimavaroja voitaisiin suunnata vanhojen tehoaineiden arviointiohjelman loppuunsaattamiseen ja biosidivalmisteiden hyväksymiseen. Suomessa biosidiasetuksen mukaisista menettelyistä vastaa Tukes. Ehdotuksen mukaisilla toimilla vapautettaisiin Tukesin voimavaroja tehoaineiden ensimmäiseen arviointiin ja biosidivalmisteiden lupahakemusten käsittelyyn. Kokonaistymäärä Tukesissa ei siis vähenisi, mutta työaika jakautuisi eri tavoin kuin nykyisin.

Ympäristö- ja terveysvaikutukset: Ympäristön kannalta olisi tärkeää saada tehoaineet arvioitua kertaalleen mahdollisimman pian. Näin saataisiin poistetuksi markkinoilta kaikkein haitallisimmat tehoaineet ja markkinoille jääville aineille määriteltä turvallisen käytön edellyttämät riskinhallintamenetelmät. Terveiden ja ympäristönsuojelun korkean tason ylläpitäminen olisi mahdollista, koska hyväksymättä jättämisen kriteerit täyttävien ja korvattavaksi tunnistettujen tehoaineiden hyväksymisen olisi edelleen määräaikaista. Lisäksi tehoaineita voitaisiin ottaa uudelleentarkasteluun, mikäli huolia riskeistä nousee esille.

Kasvinsuojeluaineasetus (EU) 1107/2009

Komissio ehdottaa muiden muassa kasvinsuojelussa käytettävien tehoaineiden hyväksymisen muuttamista toistaiseksi voimassa olevaksi samoin kuin edellä biosidisten tehoaineiden osalta on kuvattu. Komissio ehdottaa myös uutta biotorjunta-aineen määritelmää ja kevennettyjä hyväksymismenettelyjä näiden aineiden markkinoille pääsemiselle. Biotorjunta-aineiden käytöstä ei myöskään tarvitsisi pitää kirjaa.

Torjunta-aineiden puitedirektiivi 2009/128/EY

Komissio ehdottaa droonien käytön helpottamista kasvisuojeluaineiden levittämisessä. Kyseessä olisi poikkeuslupa lentolevityskieltoon. Ehtona poikkeusluvan myöntämiselle olisi muiden muassa, että levitys tehtäisiin säädöksellä hyväksytyllä droonityypillä.

Ympäristöministeriön kanta

Ympäristöministeriö korostaa, että ehdotetut hallinnollisen taakan keventämistä kokevat toimet eivät saisi heikentää säädösten ensisijaista tavoitteita, eli elintarviketurvallisuuden, terveyden ja ympäristön suojelemisen korkean tason saavuttamista.

Biosidiasetus: Ympäristöministeriö kannattaa komission ehdotuksia biosiditehoaineiden hyväksymisen voimassaolon muuttamista pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa oleviksi. Ympäristön ja terveyden suojelun vuoksi on kuitenkin erittäin tärkeää, että vähintään komission ehdottamat poikkeukset, mukaan lukien jäsenmaiden mahdollisuus ehdottaa tehoaineiden uudelleentarkastelua, säilytetään.

Kasvinsuojeluaine-asetus ja torjunta-aineiden puitedirektiivi: Ympäristöministeriö suhtautuu myönteisesti ehdotukseen kasvinsuojeluaineiden tehoaineiden hyväksymisestä toistaiseksi sen jälkeen, kun aine on vähintään kerran arvioitu EU:ssa ja hyväksymisen ehtojen uudelleen tarkastelun on mahdollista jos ilmenee uutta tieteellistä tietoa. Tehoaineiden hyväksyminen toistaiseksi vähentäisi merkittävästi riskinarviointia hoitavien viranomaisten työtä eikä suojelun taso alenisi, kun komissio edelleen voi tarvittaessa ottaa tehoaineita tutkittavaksi ja tiettyjen tehoaineryhmien hyväksymisajat on rajoitettu.

Ympäristöministeriö huomauttaa, että ehdotettu uusi biotorjunta-aine-käsite ei automaattisesti tarkoita, että kyseiset aineet olisivat ympäristölle tai terveydelle vähemmän haitallisia kuin muut kasvinsuojeluaineet. Jokainen aine tulisi edelleen arvioida erikseen, ennen kuin sen hyväksyttävyydestä kasvinsuojeluaineeksi päätetään. Ympäristöministeriö ei kannata kirjanpito vaatimuksen poistamista biotorjunta-aineilta, koska kasvinsuojelutoimenpiteiden kirjaaminen muistiin ja niiden analysointi on integroidun torjunnan peruspilareita.

Ympäristöministeriö pitää hyvänä ehdotuksia, joilla helpotettaisiin droonien käyttöä kasvisuojeluaineiden levityksessä. Tällöin olisi mahdollista vähentää ympäristöön joutuvien kasvinsuojeluaineiden määrää tapauksissa, joissa esimerkiksi rikkakasveja voidaan torjua rikkakasipesäkkeitä koko pellon traktoriruiskusten sijaan. Ympäristöministeriö pitää sen sijaan tarpeettoman raskaana menettelyä, jolla sallitut droonityypit hyväksyttäisiin EU-tasoisella säädöksellä.